

## Oslavy 20. výročí ENA a jejich doprovodné projekty

Evropská numizmatická asociace (ENA) byla oficiálně založena 29. 2. 2000 jako **Česká sekce IBNS** pěti sběrateli bankovek, kteří využili svého členství v International Bank Note Society a vytvořili první regionální sekci (chapter) ve střední Evropě. V krátké době se počet českých členů v IBNS rozrostl sedminásobně a samotná Česká sekce měla po roce svého aktivního působení v ČR první stovku členů.

S ohledem na legislativní překážky a vysoké náklady pro registraci zahraničního subjektu v ČR (jen oficiální překlad anglických stanov IBNS do češtiny by vyšel přes 40.000 Kč a nic podstatného by pro činnost naší zájmové skupiny nepředstavoval), bylo po převozu odborné knihovny IBNS z Milána do Prahy vytvořeno občanské sdružení pod názvem **Evropská numizmatická knihovna (ENK)** jako její servisní organizace založená podle českých zákonů.

Počátkem roku 2006 dostali všichni členové České sekce IBNS nabídku k převodu svého členství do ENK, čehož většina využila. Po hlavičkou ENK pak pokračovaly všechny dosavadní sběratelské aktivity, neboť v domácím právním prostředí to bylo mnohem praktičtější a přehlednější. Řádní členové IBNS už jen formálně zůstali členy České sekce IBNS, která zanikla krátce po prodeji knihovny IBNS tehdejším presidentem Symesem holandskému obchodníkovi, a to přes snahu vedení České sekce IBNS ji zachovat a převést do knihovny Umělecko-průmyslového muzea (UPM) v Praze.

Tím byla v roce 2006 ukončena číselná řada pro členské průkazy České sekce IBNS symbolickým číslem 206, přitom všichni tehdejší členové přecházející do ENK měli právo si své původní členské číslo ponechat, popřípadě získat číslo nižší, které zůstalo v původní číselné řadě neobsazené. Nově přijatí členové ENK pak dostávali jako své členské číslo nejdříve volná čísla k naplnění původní číselné řady do 100 (později do 200), což mělo svůj význam při distribuci členských prémie bankovek s nízkými čísly. Teprve po naplnění původní číselné řady se začala využívat členská čísla vyšší než 206.

V roce 2007 došlo k přestěhování do nového sídla na nynější adrese s tím, že s ohledem na výrazné omezení činnosti v oblasti knihovnických služeb, které byly převedeny i s většinou knih a časopisů na knihovnu UPM, kde naši členové mají možnost získat celoroční čtenářský průkaz zdarma, bylo změněno i jméno na **Evropská numizmatická asociace** a spolu s tím bylo změněno i logo využívající mapy Evropy a symbolu společné evropské měny eura, jejímuž přijetí se čeští centrální bankéři a politická reprezentace stále urputně brání.

V sídle ENA se postupně podařilo vytvořit výstavní chodbu se stálou expozicí Papírové peníze 1759-1918, kterou v podobném rozsahu a provedení nemá ani ČNB ani Národní muzeum (NM), později byla výstavní kapacita rozšířena o výstavní chodbu v 5. patře s prosklenými skřínkami (nyní výstava „Mince neexistujících zemí“, která nemá ve světě obdoby) a zavést pravidelné členské schůzky každé 4. pondělí odpoledne v konferenčním sále spolu s Českou společností přátel drobné plastiky. Kromě toho ENA využívá pro své výstavy vlastní prosklené skříně v klientské hale ČSOB v paláci Ligna (nyní návrhy českých pamětních mincí) a výstavní skříně ve Štěpánské ulici v budově KB (nyní Oběžné mince Evropy).

Tolik stručný přehled historie ENA, který by za 20 let existence vydal na obsažnou publikaci. Však také členský zpravodaj Svět bankovek, vycházející pravidelně do roku 2005 každý měsíc, přinesl na 1440 stran informací a jeho pokračovatel Peníze světa, vycházející pravidelně do roku 2008, přinesl dalších 864 stran. V následujících letech po odchodu výkonné redaktorky se nepodařilo zajistit pravidelný chod redakce a vydávání zpravodaje

tiskem. Sběratelské informace se pak posílaly e-maily a jejichž občasný přepis a vydání tiskem pro členy bez internetu představovalo měsíční porci informací a nabídek pro všechny v rozsahu až 16 stran, vedle řady individuálních e-mailů ke konkrétním dotazům a záležitostem. Čili do konce roku 2019 to představuje dalších asi 21.000 stran nemluvě o snaze vytvořit vlastní internetové stránky, nejdříve v různé spolupráci, která se bohužel nikdy neosvědčila a představovala spoustu zbytečné práce a někdy i problémů, později již ve vlastní režii po zakoupení domény nejdříve ENAPrague a pak eunomas, která se využívá dodnes, i když ji poměrně málo aktualizujeme.

Oslavy 20. výročí ENA se proto chystáme náležitě připravit a zahrnout do nich především sběratelsky vhodná témata jako je vydání pamětních bankovek, realizace pamětních ražeb, reedice specializovaných katalogů ENA (karty mincí, mincovní dopisy, oběžné mince ČR se sadami) a také výstavy (Papírové peníze ČSR, Mince neexistujících zemí, platidla jednotlivých zemí) a případně i sběratelskou výstavu, jako specializovaná alba na mince a bankovky, což ovšem po ukončení produkce Importy, na níž jsme byly zvyklí od roku 2000, bude dost obtížné. Konkrétně bych rád představil následující projekty:

**Tisk pamětního listu/karty** s návrhem bankovky v archivu ČNB (STC) s nominální hodnotou 20 korun, kde bychom využili buď volná autorská práva (např. Mucha), nebo umožnili rehabilitaci autorů diskriminovaných bývalým vedením SBČS (Svolinský, Kulhánek) po udělení souhlasu dědiců autorských práv. Vedle pamětního tisku by mohlo jít i o "soukromou" emisi ENA s cca 300 sériemi po 5 či 10 kusech tzv. osobní bankovky s portrétem každého člena podle nové členské legitimace - viz podobná produkce STC s pamětním listem na DOD ČNB letos v září.

**Zero euro "bankovka"**, která u prvních emisí spjatých s Prahou, ZOO Liberec či Karlem Göttem slouží spíš spekulantům, než sběratelům, respektive původní myšlenka zero euro popularizovat zajímavá místa v Evropě. Nicméně vlastní vydání s logem ENA a vhodným numismatickým motivem lze také zvážit ať již ve spolupráci s držitelem licence nebo vlastním nákladem (např. pro novou emisní zemi – ENALAND), kde je ovšem poměrně vysoký licenční poplatek 5000 euro.

**Pamětní list s motivy nevydaných bankovek Oldřicha Kulhánka včetně 10 Kč 1976** Pavel z Levoče má licenční řízení v běhu, jen zatím nemáme od všech dědiců prostřednictvím advokátní kanceláře jasné stanovisko. Nicméně případná výstava papírových peněz v Kanadě, kde nyní působí jedna z dcer Oldřicha Kulhánka v roli první dámy, je již předjednána s novým českým velvyslancem, takže tato emise by měla i své využití v cizině.

**Sběratelský žeton 20 LET ENA** s námětem sv. Václava by mohl zahrnovat i číslované verze pro stříbrné a zlaté odražky. Zde použijeme vlastní návrh, takže podobnost se stávající mincí 20 Kč tak nebude ani náhodná. V duchu cimrmanovské tradice a českého švejkovství, které se odráží i v díle sochaře Černého, si dovedu na líci představit sochu sv. Václava na koni z pasáže Lucerna.

**Katalog karet českých mincí** - jak z produkce ČNB tak ENA - s výstražným upozorněním na zjištěné padělky, zatím ČNB a všichni známí obchodníci odmítají podpořit aspoň odběrem části nákladu jubilejního vydání v barvě a formátu A4, která by tak doplnila řadu publikací ČNB o české měně (tiskárnu a vazbu umíme také zařídit, včetně profesionální grafické úpravy). Připomínám, že ENA pomáhá vytvořit zajímavou sbírku karet mincí ČNB s podpisem autorů mincí již od roku 2008 a většina z nich se nabízí na aukro.

**Katalog českých mincovních dopisů** ve svém jubilejním vydání by mohl konečně přinést v roce 2020 jeden oficiální produkt ČNB a České pošty a případně tak sanovat její nedávno

ohlášené obrovské ztráty (i když by jeho prodej celou situaci asi nezachránil). Navrhoval bych pamětní 10 Kč s motivem významného města. Např. Litoměřice slaví letos 800 let od založení a kupodivu si nepožádaly jako České Budějovice o PSM, přitom také byly krajským městem. A těch krajských měst máme nyní 14, z toho Praha je na 50 Kč a Brno již svou 10 Kč má a to již celých 26 let s jedinou výjimkou v roce 2000 k miléniu. Myslím, že je nejvyšší čas představit dvě česká města ročně v nákladu 1 milión a dát je do oběhu. Kozák nám sice už zemřel, ale má řadu důstojných pokračovatelů, kteří by "svému" městu rádi navrhli novou oběžnou minci (tedy její líc). Při ražbě kolem 1 milionu kusů se náklady na nový návrh a výrobu razidel prakticky rozmělní do halířových položek a konečně začne propagace českých měst i na oběžných mincích. Byť má Brno dvě varianty, kromě "speciálu 1993", je to stále málo. Bohužel ČNB vydání oficiálního mincovního dopisu nepodpoří a její komise se ani neodváží podat návrh na nové líce oběžných 10 Kč, které by po „hlavách“ na 20 Kč mincích konečně přinesly i architekturu či heraldiku a posloužily státní propagaci.

**Katalog českých oběžných mincí** a jejich sad by mohl vyjít v jubilejním vydání, neboť ho mám "ve stroji" již od roku 2016 a s výjimkou informačního dvoulistu zatím celý nevyšel. Tam bych rád nastínil výše zmíněnou řadu nových 10 Kč a plán na dvě pětiletky, případně k tomu vyhlásil ve spolupráci s hejtmany petici, aby se jejich krajské město také objevilo na mincích.

**Pamětní sada ENA oběžných mincí 2020 ve speciálním blistru A6**, jehož výrobu jsem již v tuzemsku poptával (a prakticky je domluvena s dodávkou za měsíc), aspoň v počátečním množství 1000 kusů, přinese sady všech nominálů s ročníkem ražby 2020 a může se použít i pro předcházející kompletní ročníky. Pokusíme se je získat již v lednu, podobně jako je dostává ČM pro svou první ročníkovou sadu Dětem. Součástí balení budou i naše karty, část nákladu lze vybavit i kartami ČNB pro oběžné mince, pokud se nám je podaří od ČNB získat i pro případnou propagaci ČNB. Kompletace těchto sad lze svěřit i nějakému družstvu invalidů a naplnit tak zákonné požadavky na zaměstnávání těchto osob, což může mít lepší ohlas u veřejnosti, než výroba sad z ČM v zahraničí.

**Sada nejmenších mincí Evropy 2020** v albovém listu Importa V-63 z našeho alba Nejmenší mince světa. Zde bych uvítal českou minci v nominále 10 haléřů s rokem ražby 2020, i když je dávno neplatná, ale k doražbě ČNB nedá souhlas. Nicméně lze uvažovat o "přeražbě" naší zásoby neplatných 10 h s rokem ražby 2002, kde nový letopočet 2020 se může objevit na líci přes hodnotu 10. Stačí jen zadat výrobu razidla s těmito číslicemi. Máte tip na případného výrobce razidla?

ČNB má svůj "výroční rok" za sebou, ENA se na něj teprve náležitě chystá. I když náš první projekt k výročí byl realizován již koncem letošního roku, kdy přinášíme novou variantu Brunovského sady se zlatým přitiskem loga k 20. výročí ENA, jehož členskou nabídku jste již nedávno dostali. Logo se objeví i na informačním letáku se všemi výše uvedenými aktivitami, které tímto oficiálně vyhlášíme a připravujeme tak členy ENA a naši sběratelskou veřejnost na další svátek české numizmatiky. Bohužel nemůžeme očekávat, že nás v tom podpoří ČNB a jiné instituce či firmy zabývající se numizmatikou, takže si vše musíme náležitě promyslet a spočítat, abychom nezadlužili ENA jako stát Českou poštu.

Věřím, že se sběratelskou nabídkou k 20. výročí ENA můžete být spokojeni. Uvítám ale i předběžné objednávky a ohlasy na vyhlášené projekty, popřípadě ochotu se do nich zapojit nejen finančně, ale také osobně, aby bylo možné program oslav vedle zavedených akcí, jako jsou prezentace PSM (v roce 2020 celkem 6) vhodně načasovat a náležitě ho připravit.